

Luonnonsuojelulain 77 §:n mukainen päätös koskien erityisesti suojeltavan lajin tärkeän esiintymispaikan rajaamista

Tilanumero ja omistajat

734–594–1–45, Rantametsä
Pasi Antero Järvinen
Pauli Ensio Väänänen
Sulo Johannes Väänänen

Asia

Päätös erityisesti suojeltavan ja erittäin uhanalaisen lajin varjotupsukoin (EN) tärkeän esiintymispaikan rajaamiseksi Salon Laukanlahdella 0,53 hehtaarin alueella.

Laji

Varjotupsukoi (*Mompha terminella*) on erittäin uhanalainen (EN) perhoslaji, joka on herkkä kasvupaikkansa ympäristön muutoksille ja kuuluu luonnonsuojelulain 77 §:ssä tarkoitettuihin erityisesti suojeltaviin lajeihin. Varjotupsukoin yksilömäärän on todettu uhanalaisten lajien arvioinnissa vähentyneen merkittävästi. Laji on myös arvioitu kiireellisesti suojeltavaksi, ja sen turvaamistoimista käydään määrävälein neuvotteluja viranomaisten ja lajisuojelun asiantuntijoiden kesken. Neuvotteluissa sovitaan laji- ja elinpaikkakohtaisesti, miten kunkin lajin suojelua pyritään edistämään esimerkiksi erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikkojen suojelulla tai lisäinventoinneilla.

Varjotupsukoi on sidoksissa harvalukuiseen velholehteen (*Circaea alpina*). Velholehti on itsepölytteinen kasvi, joka kasvaa lähteissä, lähdekorvissa ja edustavissa kosteissa lehdoissa ja korpinoroissa. Avohakkuut ja ojitukset ovat tuhonneet lukuisia esiintymiä, mikä on vaikuttanut myös varjotupsukoin uhanalaisuuteen esiintymien pirstoutumisen kautta. Velholehtä onkin viime vuosina etsitty ja sen esiintymispaikkoja tarkastettu kiireellisesti suojeltavien lajien neuvotteluissa sovitulla tavalla.

Nimenomaan varjoisat velholehtikasvustot ovat varjotupsukoille soveltuvia. Laji kovertaa elo-syyskuussa velholehden lehtiä ja koteloituu valkeahkoon kotelokoppaan lehdelle tai lehtikarikkeeseen maahan, joskus kovertteen sisään.

Alue ja varjotupsukoihavainnot

Laukanlahden viereisessä, ruovikkoisen merenlahden ja tien välisessä metsässä on käyty 31.8.2023 ja löydetty Varsinais-Suomen ELY-keskukselle palkatun perhosasiantuntijan toimesta varjotupsukoin syömäjälki. Metsä on rantalepikkoa, jossa on runsaasti saniaisia sekä erittäin huomionarvoinen esiintymä velhonlehteä.

Varjotupsukoille tärkeän esiintymispaikan rajaamisessa keskeistä on velholehden havaintopaikkojen lisäksi lajille tyypillisen elinympäristön kosteuden sekä varjoisuuden säilyminen. Rajaus on tehty velholehtiesiintymä ja sen säilyminen huomioon ottaen, jotta rajaus on riittävä turvaamaan varjotupsukoin esiintymisen Laukanlahden rantametsässä. Liitekarttaan merkitty rajattava alue seuraa kiinteistön 734–594–1–45 rajoja. Lajia ei ole havaittu rajauksen ulkopuolisella alueella.

Alue rajautuu Roitmäen yksityistiehen, Natura 2000-alueeseen Kiskonjoenvesistö (FI0200083) ja yksityiseen luonnonsuojelualueeseen Kiskonjoen vesistö, Laukanlahti ja Perniönjoki (YSA205562). Alueella ei ole yleiskaavaa.

Kuuleminen

Varsinais-Suomen ELY-keskus on kuullut hallintolain 34 §:n mukaisesti kiinteistön omistajia, kuntaa sekä Roitmäen yksityistietä.

Kiinteistön omistajat eivät toimittaneet vastineita määräaikaan mennessä.

Salon kaupunki totesi 25.2.2025 toimitetussa sähköpostiviestissä, että kunta ei ole lausumassa asiasta.

Roitmäen yksityistien yhteyshenkilö Helen Oksanen toimitti vastineen sähköpostitse 15.3.2025.

Vastineen mukaan Roitmäen yksityistien tiekunta on perehtynyt kuulemisaineistoon, eikä heillä ole huomautettavaa rajausehdotukseen. He haluavat kuitenkin tuoda esiin muutamia huomioita tienpidon näkökulmasta. Tie rajautuu suojelualueella kohtaan, jossa tien yläpuolinen alue pikkuhiljaa valuu tielle. Kyseinen metsikkö on hiekkamaata, ja jo nyt on jouduttu tekemään toimenpiteitä sen estämiseksi, että maamassoja valuisi teille. Sortuvaa maata on läjitetty tien alapuolelle (tontin 734–594–1–20 rajan viereen) tukemaan tien rakennetta, jotta koko tie ei sorru. Tämä tie on ainoa kulkuyhteys Roitmäen kiinteistöille, ja tiekunnalla ei ole varoja kunnostaa tien yläpuolista metsäaluetta tai tehdä laajempia tukirakenteita. He toivovat, että nämä haasteet huomioidaan päätöstä tehdessä. Tien kunnossapidon ja käytön turvaaminen on tiekunnalle ensiarvoisen tärkeää jatkossakin, erityisesti kunnossapitotoimenpiteiden kuten ojien hoidon tai puuston raivauksen osalta. Mikäli suojelupäätöksestä aiheutuu tiekunnalle tulevaisuudessa rajoitteita tai lisäkustannuksia, he varaavat oikeuden keskustella näistä erikseen.

Määräykset, joita asia koskee

Varjotupsukoi on luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) 8 §:n mukaisesti liitteessä 6* mainittu erityisesti suojeltava laji. Erityisesti suojeltaviksi on säädetty sellaisia uhanalaisia lajeja, joiden riski hävitä luonnosta on vähintäänkin hyvin korkea tai joilla on hyvin vähän esiintymispaikkoja.

Luonnonsuojelulain 77 §:n mukaan ELY-keskus voi päättää suojella erityisesti suojeltavan lajin säilymiselle tärkeän esiintymispaikan. Suojelupäätöksessä on määriteltävä esiintymispaikan rajat. Esiintymispaikkaa ei saa hävittää eikä heikentää. Kielto tulee voimaan, kun päätös on annettu tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille. Jos esiintymispaikka myöhemmin menettää merkityksensä, voi ELY-keskus lakkauttaa esiintymispaikan suojelun.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen päätös

Luonnonsuojelulain 77 §:n 1 momentissa tarkoitetun erityisesti suojeltavan lajin varjotupsukoin säilymiselle tärkeän esiintymispaikan rajat on määriteltävä tämän päätöksen liitekartassa. Kyseessä on 0,53 hehtaarin alue.

Tällä päätöksellä varjotupsukoin esiintymispaikan hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 77 §:n 2 momentin nojalla kielletty. Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että seuraavat toimet alueella saattavat hävittää tai heikentää erityisesti suojeltavan lajin, varjotupsukoin, säilymiselle tärkeän esiintymispaikan:

- rakennusten, rakennelmien tai teiden ja polkujen rakentaminen

- alueen peittäminen
- maa-aineksen otto
- pelloksi raivaaminen
- ojitukset ja muu lajien kannalta haitallinen alueen vesitalouden muuttaminen
- metsänhakkuu ja alueen luontaisen kasvillisuuden hävittäminen.
- ajaminen metsäkoneella

Edellä mainitusta poiketen tienpidon kannalta välttämättömät toimenpiteet sekä alueen hoitotoimenpiteet ovat sallittuja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen (valtion luonnonsuojeluviranomainen) hyväksymällä tavalla.

Perustelut

Varjotupsukoi on erityisesti suojeltava laji, jolle voidaan tehdä luonnonsuojelulain 77 § mukainen tärkeän esiintymispaikan raja. Varjotupsukoin esiintymäpaikkoja uhkaavat metsätalous ja maankäytön muutokset. Laji on kiireellisesti suojeltava ja kiireellisesti suojeltavien perhosten neuvotteluissa 2020–2021 todettiin tarve lisäinventoinneille ja rajauspäätöksille elinympäristöjen jatkuvasti heikentyessä. Neuvotteluissa oli mukana Varsinais-Suomen ELY-keskus, Suomen ympäristökeskus, Metsähallitus sekä lajisuojelun asiantuntijoita.

Varjotupsukoin esiintymiä on etsitty Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueelta aktiivisesti vuosina 2022–2023 Varsinais-Suomen ELY-keskukselle palkatun perhosasiantuntijan toimesta. Varsinais-Suomessa on tiedossa tällä hetkellä vain kahdeksan pienialaista esiintymää sekä joitain vanhoja havaintoja, joten kohteen voi arvioida olevan lajin esiintymiselle tärkeä.

Roitmäen yksityistien toimittama vastine on otettu päätöksessä huomioon siten, että tienpidon kannalta välttämättömiä toimenpiteitä voidaan jatkossakin toteuttaa. Rajausalueelle sijoituessaan ne pitää hyväksyttää Varsinais-Suomen ELY-keskuksella, jotta toimenpiteitä suunniteltaessa varmistetaan, että haitta alueen velholehtikasvustoille vältetään tai jos se ei ole mahdollista, minimoidaan.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 77 §, 111 §, 121 §

Valtioneuvoston asetus luonnonsuojelusta (1066/2023) 8 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Hallintolaki (434/2003) 34 §

Päätöksen täytäntöönpano

Luonnonsuojelulain 77 §:n 2 momentin mukaan esiintymispaikan hävittämis- tai heikentämiskielto tulee voimaan, kun Varsinais-Suomen ELY-keskus (luonnonsuojeluviranomainen) on päätöksellään määritellyt tärkeän esiintymispaikan rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille.

Korvausvelvollisuus

Jos luonnonsuojelulain 77 §:n nojalla tehdystä päätöksestä aiheutuu kiinteistön omistajalle tai erityisen oikeuden haltijalle merkityksellistä haittaa, hänellä on oikeus saada valtiolta siitä täysi korvaus. Korvausvelvollisuus ei synny ennen kuin omistaja on hakenut lupaa poiketa kiellosta ja hakemus on hylätty. Jos on ilmeistä, ettei luvan myöntämiselle ole edellytyksiä, toimitus korvauksen määräämiseksi voidaan panna vireille ilman luvan hakemista. Jos korvauksesta tai suojelun muusta vaihtoehtoisesta toteuttamistavasta ei

päästä sopimukseen, toimitusta korvauksen määrittämiseksi voidaan hakea Maanmittauslaitokselta.

Merkitseminen kiinteistörekisteriin

Päätöksestä tehdään merkintä kiinteistörekisteriin.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä. Päätös on annettu tiedoksi maanomistajille todisteellisesti saantitodistuksella ja muille tiedoksisajille tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Liite 1. Rajauspäättöskartta

Liite 2. Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Suomen metsäkeskus kirjaamo@metsakeskus.fi

Varsinais-Suomen liitto kirjaamo@varsinais-suomi.fi

Lounais-Suomen poliisilaitos kirjaamo.lounais-suomi@poliisi.fi

Salo kirjaamo@salo.fi

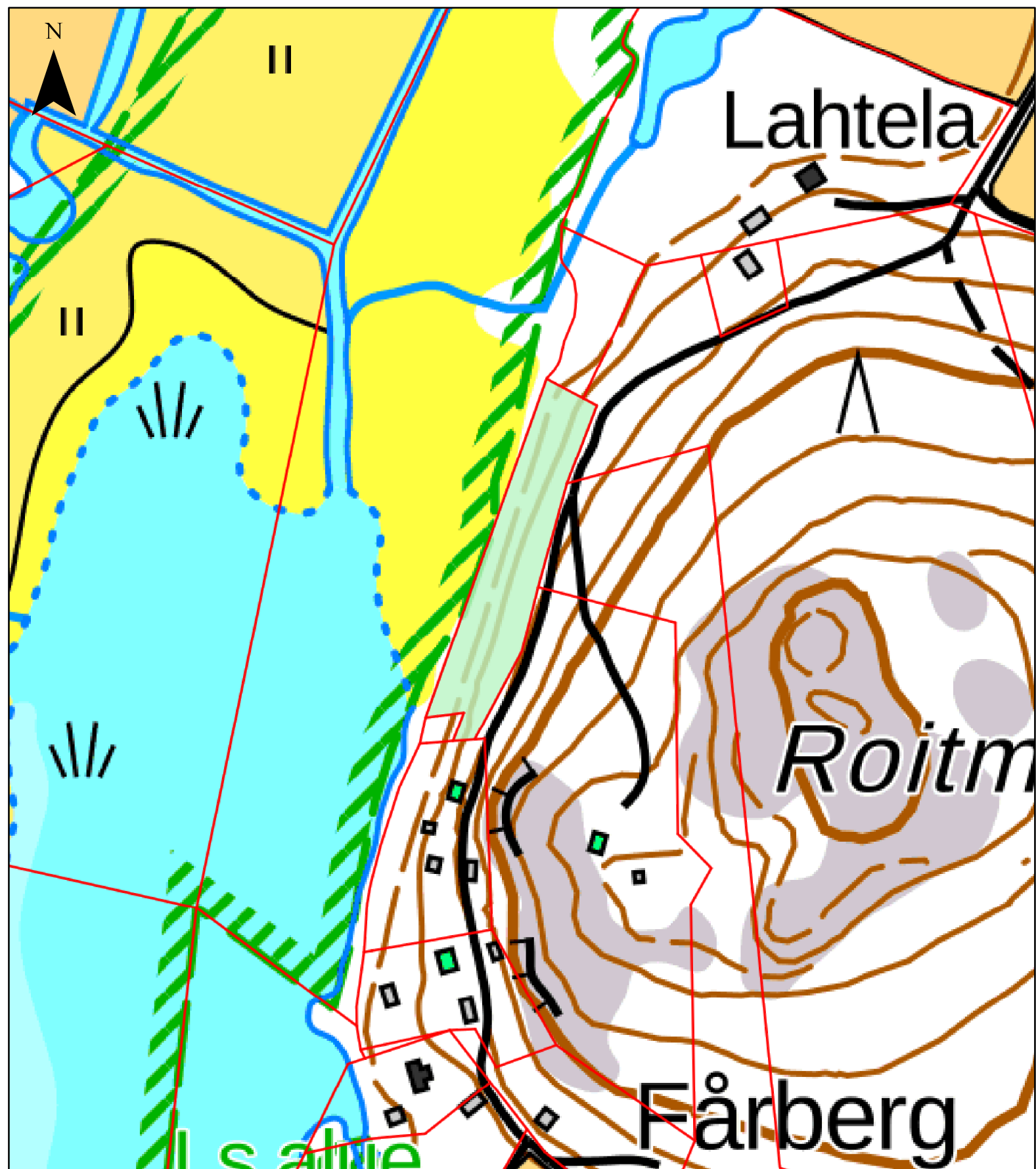
SLL Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri varsinais-suomi@sll.fi

Tapiola Varsinais-Suomi—Satakunnan ry. info@tapiolary.com

Natur och Miljö r.f. kansliet@naturochmiljo.fi

Suoritemaksutta

Erityisesti suojeltavan lajin rajauspäättös VARELY/147/2025

(c) Maanmittauslaitos 2025

Varjotupsukoi

Erityisesti suojeltavan lajin tärkeä esiintymispaikka 0,53 ha

Tämä asiakirja VARELY/147/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/147/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää Liisa 01.04.2025 09:49

Ratkaisija Aalto Tapio 01.04.2025 10:17

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, 20101 Turku

Puhelin: 029 56 42410

Telefax: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.